

**Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van
als monument te beschermen oorlogsgedenktekens te Nieuwpoort**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 28 juni 2007
en 10 oktober 2007,

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare
monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de
bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december
1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7
december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de militaire en burgerlijke doden van Nieuwpoort, gelegen
te

Nieuwpoort (Nieuwpoort), Onze Lieve Vrouwstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Nieuwpoort, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

2° Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Standbeeld voor het 7de Linieregiment, gelegen te

Nieuwpoort (Sint-Joris (bij Nieuwpoort)), Brugse Steenweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Nieuwpoort, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 4B.

3° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 2 (Westendelaan), gelegen te

Nieuwpoort (Nieuwpoort), Westendelaan ZNR;

bekend ten kadaster:

Nieuwpoort, 1e afdeling, sectie G, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

4° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 3 (Ramskapelle), gelegen te
Nieuwpoort (Ramskapelle (bij Nieuwpoort)), Molenstraat ZNR;
bekend ten kadaster:
Nieuwpoort, 4e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

5° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 9 (Lombardsijdestraat), gelegen te
Nieuwpoort (Nieuwpoort), Lombardsijdestraat ZNR;
bekend ten kadaster:
Nieuwpoort, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 248/02 E(DEEL).

6° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 13 (Witte Brug), gelegen te
Nieuwpoort (Nieuwpoort), Brugse Steenweg ZNR;
bekend ten kadaster:
Nieuwpoort, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

- 1) Het gedenkteken voor de militaire en burgerlijke doden van Nieuwpoort wordt beschermd als monument omwille van de:

- artistieke waarde:

Gedenkteken van de hand van de uit Nieuwpoort afkomstige beeldhouwer Pieter-Jan Braecke. Braecke, die o.m. goed bevriend was met Horta, vond aansluiting bij de vormtaal van de art nouveau en het symbolisme. In het gedenkteken zit veel symboliek verwerkt.

- historische waarde, meer bepaald de historische context:

Als getuige van de spanningen die er tijdens het interbellum heersten tussen Vlaamsgezinde en Belgisch-nationalistische strekkingen. De onthulling van dit oorlogsgedenkteken op 9 augustus 1925 ging gepaard met relletjes, uitgelokt door Vlaams-nationalisten. Dit voorval gaf aanleiding tot nationale verontwaardiging en de aanpassing van het politiereglement in vele gemeenten, waar dergelijke gedenktekens nog moesten onthuld worden.

- 2) Het standbeeld voor het 7de Linierement wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenkteken opgericht voor het 7de Linierement, op de linkeroever van de IJzer, ter hoogte van de Uniebrug, ter herinnering aan de zware gevechten die deze eenheid in deze omgeving leverde tijdens de Slag aan de IJzer en de gevechten bij Lombardsijde (oktober-november 1914).

- artistieke waarde en de artistiek-landschappelijke waarde:

Massief, indrukwekkend beeldhouwwerk van een soldaat, die in militaire houding over de IJzervlakte tuurt, met de handen gevouwen over het geweer. Het gedenkteken is het werk van de Antwerpse beeldhouwer Edward Vereycken. De opbouw met trappen en sokkels en de landschappelijke inplanting van het gedenkteken op een aangelegde heuvel op de linkeroever van de IJzer verhogen ongetwijfeld het ontzag dat het gedenkteken uitstraalt.

- 3) Demarcatiepaal nr. 2 (Westendelaan) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langs de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezes (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 2 langs de Westendelaan herinnert aan de Duitse verste opmars in de zomer van 1917.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 2, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

- 4) Demarcatiepaal nr. 3 (Ramskapelle) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langs de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezes (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 3 te Ramskapelle herinnert aan de Duitse verste opmars tijdens de Slag aan de IJzer, meer bepaald de Slag bij Ramskapelle.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Demarcatiepaal nr. 3 kon tijdens de Tweede Wereldoorlog ontsnappen aan een Duitse vermindering: de gewraakte tekst werd toen niet door de Duitse bezetter verwijderd. Aldus is het één van de zeldzame demarcatiepalen, waarop de oorspronkelijke tekst bewaard gebleven is.

- 5) Demarcatiepaal nr. 9 (Lombardsijdestraat) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezes (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 9 langs de Lombardsijdestraat herinnert aan de Duitse verste opmars in de zomer van 1917.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 9, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

- 6) Demarcatiepaal nr. 13 (Witte Brug) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezes (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 13 bij de Witte Brug herinnert aan de Slag aan de IJzer en de inundatie van de IJzervlakte eind oktober 1914.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 13, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

./...

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

01 SEP. 2008

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN